

تعریف:

این بیماری وقتی پیش می آید که سیستم ایمنی، خود بدن را مورد حمله قرار می دهد. هدف دویک اعصاب نخاعی و عصب بینایی است. به این صورت که فرد بیمار ممکن است به صورت ناگهانی فلج شود یا بینایی اش را از دست بدهد. نکته ای که مهم است همراه بودن حملات نخاعی و بینایی با هم است. به این صورت که فرد ممکن است دچار درد خیلی شدید در ناحیه کمر یا گردن شود و بعد از گذشت مدت زمانی که از چند روز تا چند سال متغیر است دچار حمله بینایی شود. البته برعکس این موضوع هم صدق می کند. یعنی ممکن است اول حمله بینایی اتفاق بیفتد و بعد اعصاب نخاعی درگیر شوند. شیوع بیماری در حد ام اس نیست و بیشتر زنان به آن مبتلا می شوند. بیشترین تعداد مبتلایان به دویک را می توان در آسیای شرقی یافت. بنابر آمار غیر رسمی در حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ ایرانی به آن مبتلا هستند.

بیماری دو نوع دارد:

نوع اول: حمله و بهبود اندک برای بیمار پیش خواهد آمد. برای مثال در حمله به بینایی ممکن است بینایی چشم ها از ۱۰۰ درصد به صفر برسد اما وقتی بهبود حاصل می شود ممکن است بینایی به پنجاه درصد برسد ولی هیچ وقت بینایی به صد در صد نخواهد رسید .

نوع دوم: ممکن است شامل یک حمله شود. یعنی فرد فقط یک بار درد بسیار شدید در ناحیه گردن یا کمر به پایین را احساس کند و تا آخر عمر دچار حمله دیگری نشود. در نوع

دوم ممکن است یک حمله چنان تخریبی به بار بیاورد که نوع اول در طی چندین سال و به صورت آهسته ایجاد می کند.»

علامه

در دویک معمولاً چند علامت با هم بروز می کند:

- حملات دردناک اعصاب نخاعی که ممکن است از پشت شروع شود و به قسمت های جلوی بدن هم برسد.
- بی حس شدن ناحیه ای از گردن یا کمر به پایین
- از دست دادن کنترل ادرار و مدفوع یا عدم تخلیه کامل ادرار.
- تار دیدن و درد یک یا هر دو چشم به خصوص موقع حرکت دادن چشم ها
- عدم تشخیص تفاوت رنگ ها به خصوص در طیف قرمز.
- گاهی وقت ها بین حملات نخاعی و بینایی فاصله می افتد. پس باید به این علامت دقت کرد و در صورت مشاهده سریعاً به پزشک مراجعه نمود.

بیاورد که نوع اول در طی چندین سال و به صورت آهسته ایجاد می کند.»

علت:

ماری دویک مانند MS یا بیماری خودایمنی است که علت مشخصی برای آن پیدا نشده است.

تشخیص:

چند راه برای تشخیص دویک هست: ام ار ای، گرفتن مایع مغزی نخاعی ، NMOAB،VEP

یکی از این راه ها بررسی مایع مغزی نخاعی و آزمایش خون است. در صورتی که نوع خاصی از آنتی بادی در نتایج دیده شود احتمال ابتلا به این بیماری خواهد بود.

روش دیگر ام آر آی است. در دویک نتایج ام آر آی وجود پلاک ها را بیشتر در اعصاب نخاعی نشان می دهد. اما در مورد ام اس این پلاک ها معمولاً در نواحی خاصی از مغز دیده می شوند. ضمن این که سایر بخش های مغز در دویک سالم است.

- سوم توجه به رفتار بیماری است که در آن اعصاب

نخاعی و بینایی توأم با هم درگیر می شوند.

فنی

مرکز آموزشی درمانی نمازی
واحد آموزش ضمن خدمت

دویک

PT-HO-256

تهیه کننده: اشرف معماریزاده کارشناس ارشد NICU
استاد علمی: دکتر معصومه ناظری متخصص مغز و اعصاب

۱۳۹۵

بافت های او دچار مرگ نشده باشند، احتمال بازگشت بخشی از توانایی اش وجود خواهد داشت

درمان:

هنوز درمانی قطعی برای این بیماری پیدا نشده اما در صورتی که بیمار فوراً تحت درمان قرار بگیرد می توان کارهایی را برای جلوگیری از پیشرفت دویک انجام داد .

• وقتی بیمار دچار حمله شد فوراً تحت درمان قرار بگیرد می توان با تزریق کورتون، سیستم ایمنی بدن او را از کار انداخت و مانع آسیب رساندن بدن به خودش شد.

• اما در مواردی ممکن است کورتون چاره کار نباشد. در این صورت به سراغ تعویض پلاسما خون می روند. بعد از انجام این مراحل و هنگام مرخص کردن بیمار، برای جلوگیری از حمله مجدد سیستم ایمنی داروهای تجویز می شود که سیتوتوکسیک نام دارند و عوارض کمتری در مقایسه با کورتون دارند و بعد از سه الی چهار ماه تاثیرات آن ها شروع می شود. این داروها به نوعی پیشگیری کننده هم هستند.

• روش دیگر درمانی توانبخشی است. همان طور که ورزش روی ام اس تاثیرات مثبت دارد فیزیوتراپی و ورزش های جسمی روی دویک هم تاثیرگذار هستند و در صورتی که بیمار بلافاصله بعد از حمله خودش را به پزشک برساند و

منابع:

1. MD Consult (2012) accessed on [http://www.mdconsult.com/das/patient/body/386084432-\(2012\)](http://www.mdconsult.com/das/patient/body/386084432-(2012))
2. Smeltzer,S. & Bar,B. (2010).Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. 12th ed. Lippincott Williams &Wilkins.
3. <http://shafajoo.com/content/blog/750/%D8%AF%D9%88%DB%8C%DA%A9-%DA%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA#ixzz3z7em9xBL>